

LINEÁRNA FUNKCIA, JEJ VLASTNOSTI A GRAF

Lineárna funkcia je každá funkcia v množine reálnych čísel, ktorá sa dá upraviť na tvar $y = a \cdot x + b$, kde a a b sú ľubovoľné **reálne čísla**. **Grafom** lineárnej funkcie je **priamka** alebo jej **časti** v závislosti od hodnôt premennej x .

x – nezávislá premenná,

y – závislá premenná.

Lineárnu funkciu $y = a \cdot x + b$, kde $a = 0$ nazývame **konštantná funkcia**. Jej graf je vždy priamka rovnobežná s osou x , ktorá prechádza bodom $[0, q]$.

Ak v predpise lineárnej funkcie $y = a \cdot x + b$ je $b = 0$, potom $y = ax$. V tomto prípade hovoríme o tzv. **priamej úmernosti**, ktorej grafom je priamka, ktorá vždy prechádza začiatkom súradnicového systému, teda bodom $[0; 0]$.

Vlastnosti lineárnej funkcie:

- a) $D(f) = \mathbb{R}$
- b) $H(f) = \mathbb{R}$
- c) Lineárna funkcia $y = a \cdot x + b$ je **rastúca**, ak $a > 0$
- d) Lineárna funkcia $y = a \cdot x + b$ je **klesajúca**, ak $a < 0$
- e) Nie je ohraničená ani zdola, ani zhora.
- f) Nemá extrémny.
- g) Je prostá.
- h) Nie je periodická

Príklady:

1. Zostrojte graf lineárnej funkcie $f: y = 2 \cdot x + 1$ a určte či je daná funkcia klesajúca alebo rastúca.

Riešenie:

Za x -ovú premennú si zvolíme ľubovoľné čísla. Napr. -1, 0, 1. Následne ich dosadíme do rovnice lineárnej funkcie a vypočítame y -ovú premennú

x	-1	0	1
y	-1	1	3

$$x = -1$$

$$y = 2 \cdot (-1) + 1$$

$$y = -2 + 1 = -1$$

$$x = 0$$

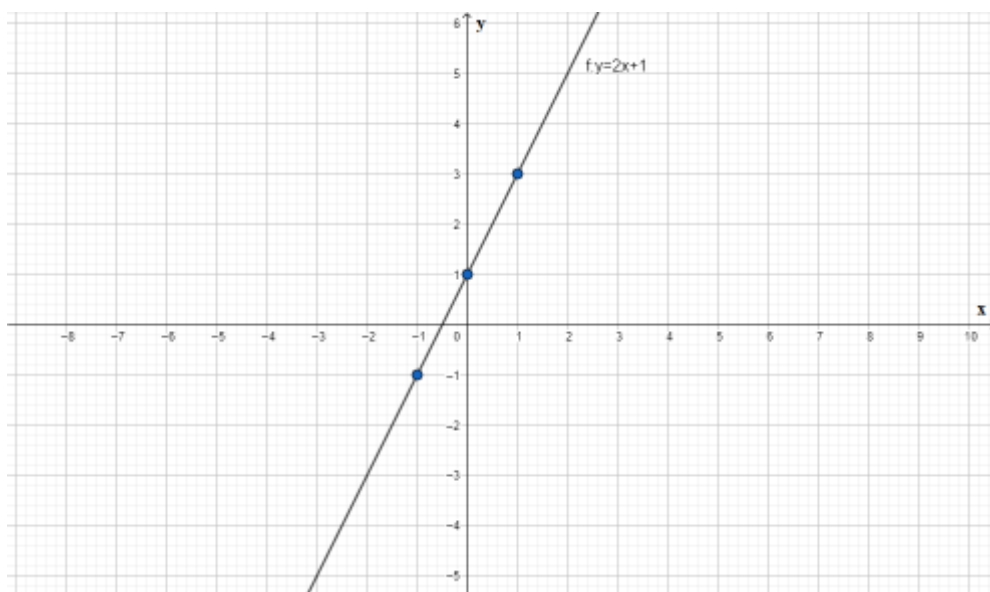
$$y = 2 \cdot 0 + 1$$

$$y = 0 + 1 = 1$$

$$x = 1$$

$$y = 2 \cdot 1 + 1$$

$$y = 2 + 1 = 3$$

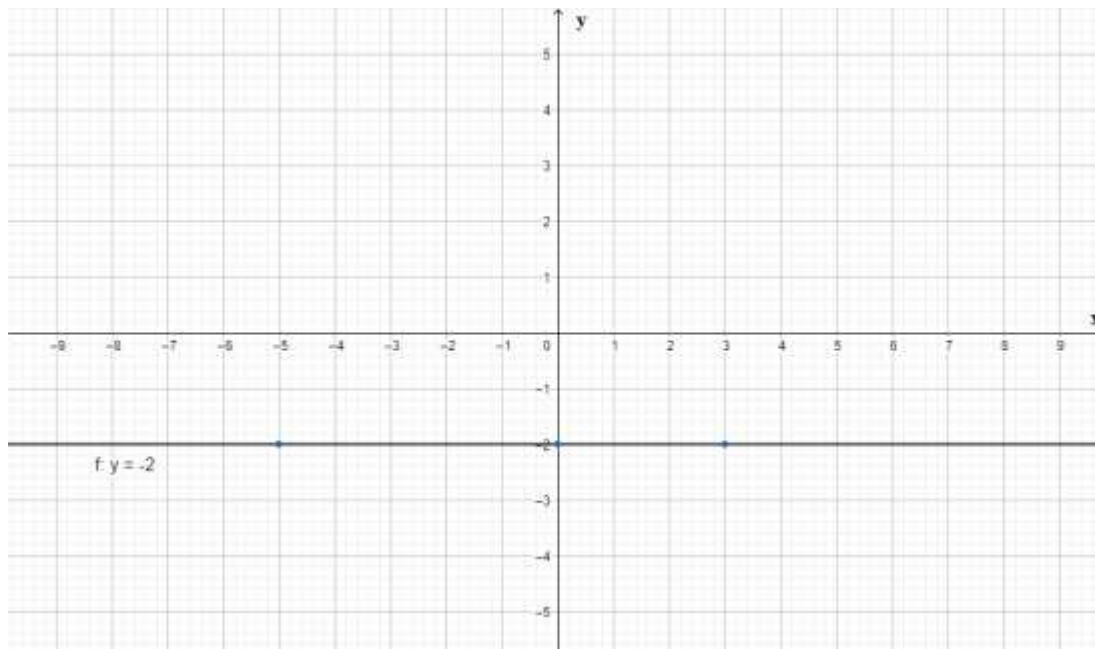
Funkcia je rastúca

LINEÁRNA FUNKCIA, JEJ VLASTNOSTI A GRAF

2. Zostrojte graf lineárnej funkcie $f: y = -2$

Riešenie:

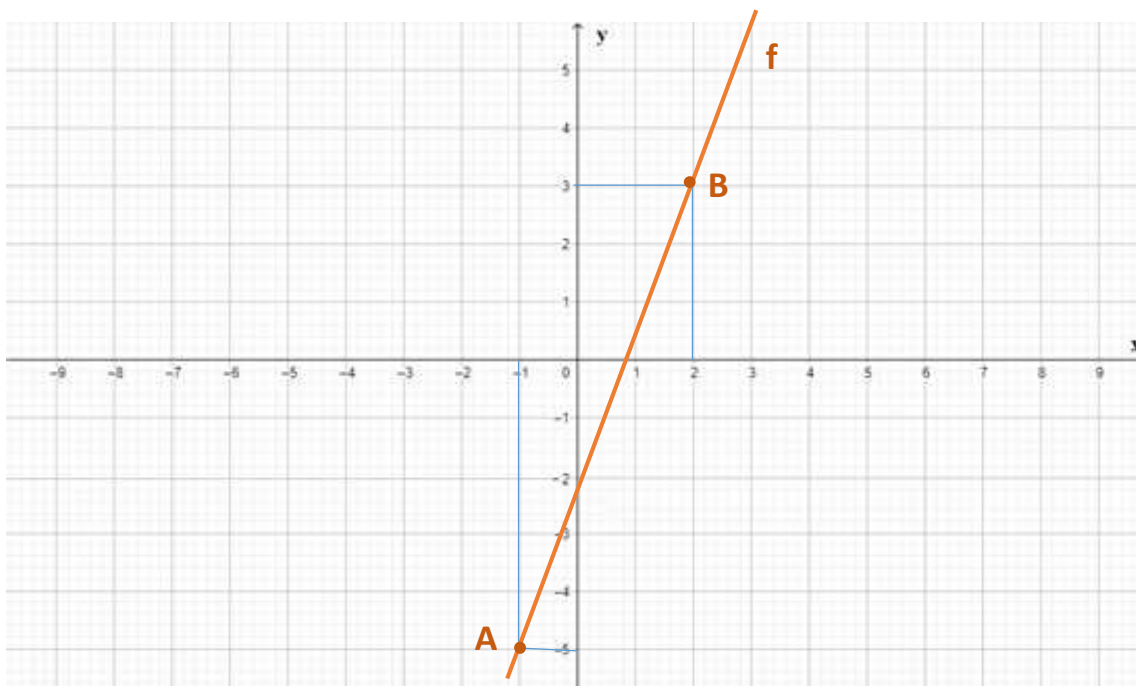
Ako vidíme zo zadania, jedná sa o konštantnú funkciu, kde grafom je priamka rovnobežná s osou x a prechádzajúca bodom $[0, -2]$

4. Zostrojte grafy nasledujúcich lineárnych funkcií a určte, či ide o rastúce alebo klesajúce funkcie:

a) $f: y = 4x - 1$

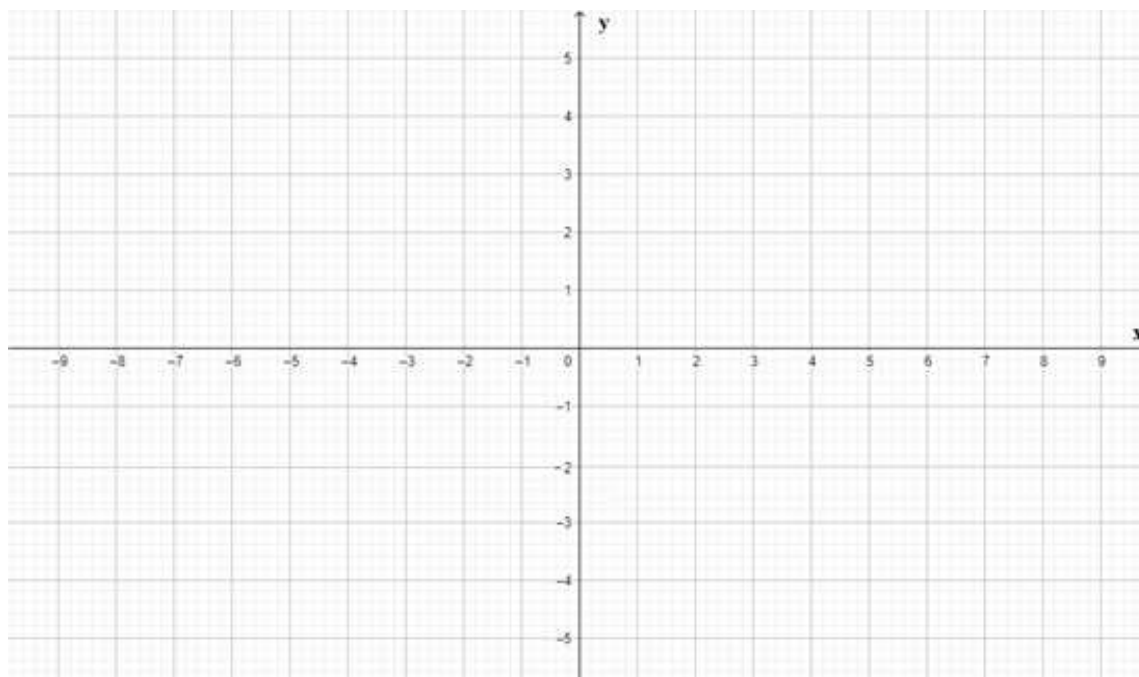
- Zvolím si $x = -1$ a doplním do predpisu funkcie $y = 4 \cdot (-1) - 1 = -5 \Rightarrow A[-1; -5]$
- Zvolím si $x = 2$ a doplním do predpisu funkcie $y = 4 \cdot 2 - 1 = 7 \Rightarrow B[2; 7]$

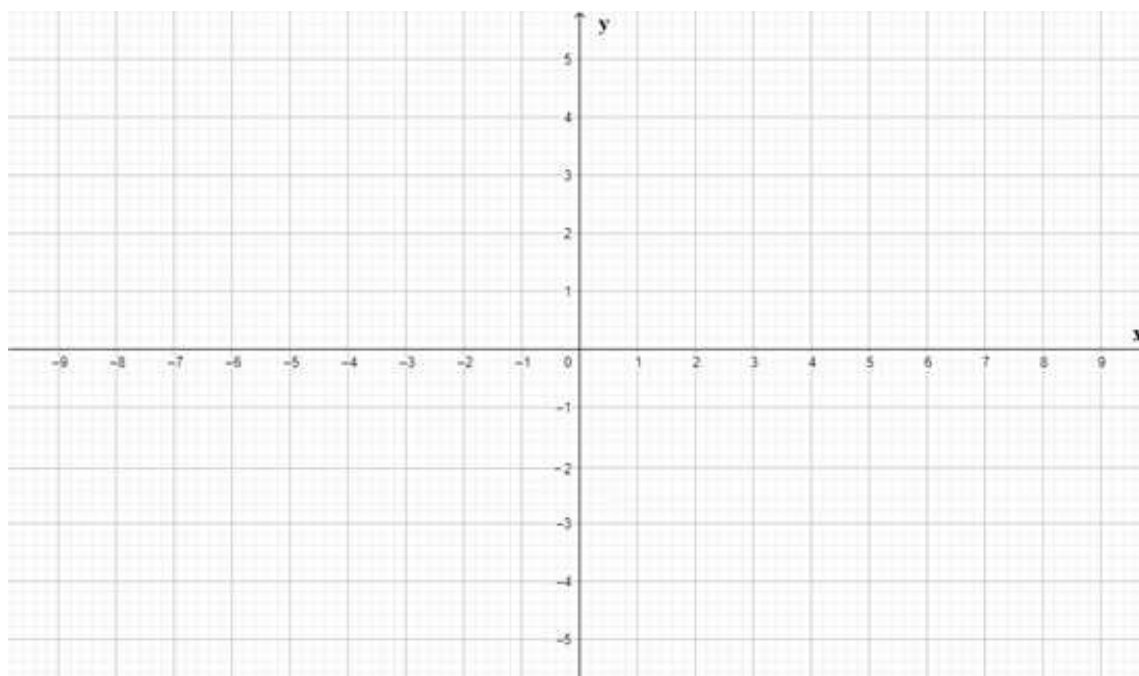
f je rastúca

LINEÁRNA FUNKCIA, JEJ VLASTNOSTI A GRAF

b) $f: y = -2x + 3$

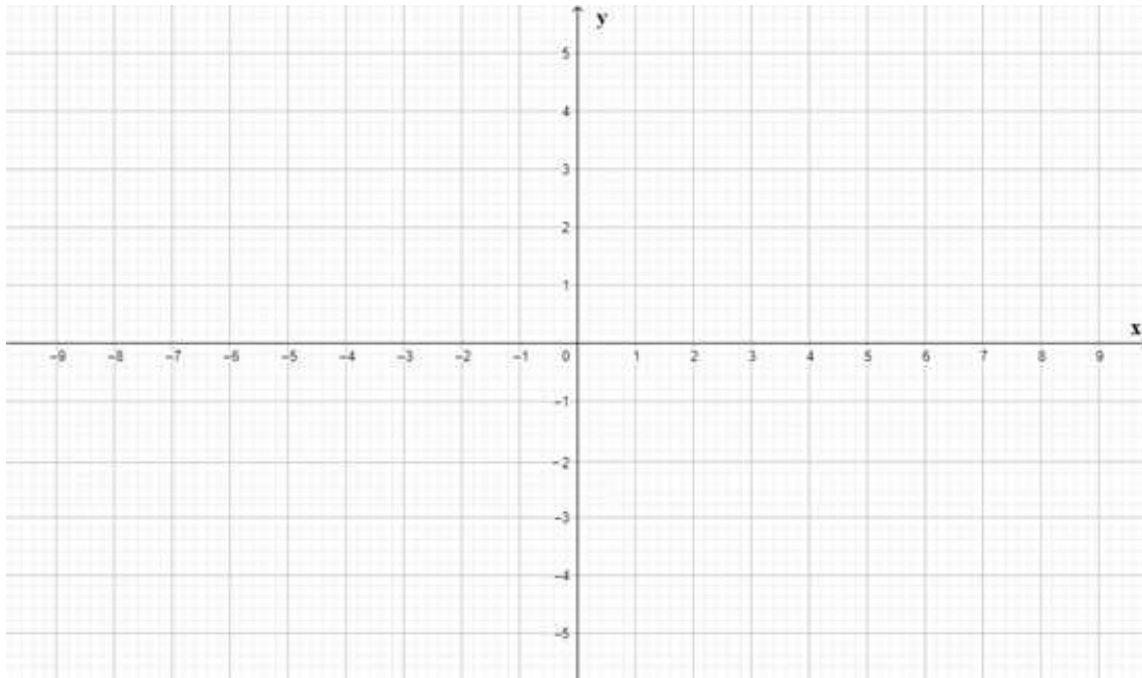

c) $f: y = 6x$

LINEÁRNA FUNKCIA, JEJ VLASTNOSTI A GRAF

d) $f: y = 2 - 2x$

3. Zostrojte graf lineárnej funkcie $f: y = 2x - 5$

- a) Určte monotónnosť funkcie (rastúca, klesajúca alebo konštantná).
- b) Aká je hodnota funkcie pre $x = 27$?
- c) Zistite, či body $A[5,5]$ a $B[0,4]$ patria do grafu lineárnej funkcie?
- d) Určte súradnice priesečníkov s osou x a osou y .

4. Zostrojte graf lineárnej funkcie $f: y = -3x + 4$

- a) Určte monotónnosť funkcie (rastúca, klesajúca alebo konštantná).
- b) Aká je hodnota funkcie pre $x = 19$?
- d) Zistite, či body $A[3,5]$ a $B[0,4]$ patria do grafu lineárnej funkcie?
- d) Určte súradnice priesečníkov s osou x a osou y .